

ІНФОРМАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМINFORMATION MANAGEMENT AS INNOVATIVE ACTIVITY
IN THE COMPANY'S MANAGEMENT SYSTEM

УДК 004.75

Бабич Д.В.

д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

Проскуріна Т.В.

провідний спеціаліст факультету обліку,
менеджменту та міжнародної економіки
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

Помазан В.О.

студент
Харківський інститут фінансів
Київського національного торговельно-
економічного університету

У статті висвітлено основні аспекти розвитку інформаційного менеджменту як системи управління інформацією. Наведено основні поняття, мету та завдання інформаційного менеджменту. Показано переваги та особливості інформаційного управління в сучасних умовах. Придлено увагу принципам інформаційного менеджменту.

Ключові слова: інформація, інформаційний менеджмент, інформаційні технології, управління інформацією, інформаційний ресурс.

В статье освещены основные аспекты развития информационного менеджмента как системы управления информацией. Приведены основные понятия, цели и задачи информационного менеджмента. Показаны преимущества и особенности информаци-

онного управления в современных условиях. Уделено внимание принципам информационного менеджмента.

Ключевые слова: информация, информационный менеджмент, информационные технологии, управление информацией, информационный ресурс.

The article considers the main aspects of the development of information management as an information management system. Basic concepts, goals and tasks of information management are given. The advantages and features of information management in modern conditions are shown. Attention is paid to the principles of information management.

Key words: information, information management, information technology, information management, information resource.

Постановка проблеми. Використання нових інформаційних технологій у сфері управління інформацією дає змогу забезпечити не тільки підвищення якості економічної інформації, її точність, об'єктивність, оперативність, але й збільшення можливостей прийняття своєчасного управлінського рішення.

В сучасних умовах інформація перетворилась на один з найважливіших ресурсів підприємства. Від якості інформації, якою володіє підприємство, від ефективного використання інформації переважно залежать ефективність і життєздатність самого підприємства.

Особливого значення набувають ефективність всередині підприємства, чітке функціонування бізнес-процесів підприємства. При цьому роль інформації, що супроводжує всі матеріальні та нематеріальні процеси всередині підприємства, значно зростає, висувуючи все більш жорсткі вимоги до її характеристик, як якісних, так і кількісних.

Для конкурентоспроможності підприємства особливе значення мають інформація як стратегічний ресурс, процеси організації та управління інформацією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значного розвитку теорія інформаційного менеджменту набула наприкінці XIX ст. у Німеччині. Проблеми сутності, ролі та значущості інформаційного менеджменту в розвитку сучасних підприємств розглядаються в роботах вітчизняних та зарубіжних вчених, таких як Д. Белл, М. Порат, Й. Масуда, Й. Хергет, В. Геєць, М. Кастельс, Я. Жаліло, В. Андрущенко, М. Армстронг, Дж. Гіпсон, П. Друкер, Р. Ламбен, А. Томпсон, А. Стрікланд [1]. Вони розкривають

зміст інформації як основи комунікацій та ресурс менеджменту, що дає змогу адекватно реагувати на зміни зовнішнього ринкового середовища.

Методологічні основи проектування та застосування інформаційних систем в економіці та управлінні організацією вивчають такі зарубіжні вчені, як В. Барінов, О. Гридасов, В. Годіна, А. Івасенко, Е. Коротков, В. Павленко, Е. Старобинский, В. Уткін, А. Харченко [2]. З урахуванням положень, що містяться в названих роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, важливо розглянути зміст інформаційної системи, її становлення та розвиток в українській економіці, особливості інформаційного менеджменту як сучасної інноваційної технології управління в сучасних умовах.

Аналіз наукових праць показав, що, незважаючи на велику кількість наукових праць, в яких розглядається ця тематика, маловивченими залишаються як теоретичні питання інформаційного менеджменту як галузі наукових знань, специфічні особливості, понятійно-категоріальний апарат, об'єкт та предмет дослідження, так і практичне їх втілення в контексті складової інформаційної економіки.

Постановка завдання. Метою статті є визначення змісту інформаційного менеджменту як технології ведення бізнесу за допомогою ефективного управління потоками інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сьогодення словосполучення «інформаційний менеджмент» має широкий зміст. Цей термін означає найширший спектр предметних напрямів діяльності людини: від технічного обслуговування інформаційних систем до стратегічного планування на підприємствах. Сьогодні

визначення інформаційного менеджменту в різних джерелах трактується умовно через поняття інформаційного забезпечення в широкому сенсі; інформаційних ресурсів; інформаційних послуг і підприємництва; інформаційних систем, їх технічної підтримки та управління ними; організації науково-інформаційної діяльності; обробки й аналізу інформації; офіс-менеджменту; організації комунікацій; стратегічного планування та менеджменту.

Для розуміння сутності інформаційного менеджменту можна обмежитись такими визначеннями:

1) управління самою інформацією, інформаційними потоками та ресурсами, тобто автоматизовані технології оброблення інформації в різних предметних спрямуваннях;

2) управління за допомогою інформації, тобто управлінські технології [3].

Для розуміння сутності інформаційного менеджменту необхідно прийняти до уваги такі положення:

1) інформація – це комплексна загальнонаукова категорія, тобто засіб ділового спілкування; засіб донесення до суспільства даних про підприємство; джерело знань про зовнішній світ; товар;

2) інформаційний менеджмент здійснюється в рамках одного підприємства;

3) інформація – це самостійний фактор виробництва, який лежить в основі процесів прийняття управлінських рішень;

4) інформаційний менеджмент стосується не тільки до інформації, але й інформаційної діяльності підприємства.

Мета інформаційного менеджменту полягає в забезпеченні ефективного розвитку підприємства за допомогою регулювання різних видів його інформаційної діяльності.

Інформаційний менеджмент як процес – сукупність управлінських дій зі створення та використання інформації в інтересах підприємства, що забезпечують досягнення поставлених цілей шляхом перетворення ресурсів з інформаційних систем на «вході» в інформаційні сервіси на «виході» [4].

Загальний менеджмент як окрема наука і як частина науки про управління займається вивченням законів та закономірностей управління соціально-економічними процесами, принципами, методами та функціями управління. Його об'єктами є люди з їх діяльністю та різноманітними відносинами, що виникають між людьми в процесі праці й управління. Предметною галуззю загального менеджменту є економічні механізми, організаційні структури, маркетинг, інформація, корпоративна культура та інші складові частини системи управління. Для оптимізації менеджменту організації необхідно вдосконалювати як кожен його предметну галузь окремо, так і всі їх разом в комплексі.

Предметом інформаційного менеджменту є процеси створення, експлуатації та розвитку інформаційних систем підприємства.

Основними напрямками інформаційного менеджменту є:

– управління інформаційними системами на всіх етапах їх життєвого циклу;

– стратегічний розвиток інформаційних систем;

– маркетинг інформаційних систем [5].

Концепція інформаційного менеджменту об'єднує такі підходи:

1) економічний, що розглядає питання залучення нової документарної інформації з огляду на міркування корисності та фінансових витрат;

2) аналітичний, що заснований на аналізі потреб користувачів в інформації та комунікаціях;

3) організаційний, що розглядає інформаційні технології та їх вплив на організаційні аспекти;

4) системний, що розглядає обробку інформації на основі цілісного, системно орієнтованого, комплексного процесу оброблення інформації на підприємстві та приділяє особливу увагу оптимізації комунікаційних каналів, інформації, матеріальних засобів та інших витрат, методів роботи.

Головне завдання інформаційного менеджменту полягає в інформаційній підтримці основної діяльності підприємства.

Інформаційний менеджмент використовує перш за все організаційні моделі, які слабо формалізовані та часто залежать від суб'єкта, що їх створює. Парадигма інформаційного менеджменту така: використання інформаційних методів і технологій для підтримки організаційного управління.

На рис. 1 наведено послідовну структурну схему інформаційного менеджменту.

На основі мети управління або місії підприємства вибирають стратегію й тактику дій. Відбувається це на основі експертних нарад. Після вибору стратегії відбувається вибір технологій управління. Якщо технологія не підходить або відкидається, то процес здійснюється циклічно доти, доки не знайдуть оптимальну технологію. Під вибрану технологію підбирають моделі, включаючи інформаційні. Аналогічно якщо модель не підходить або відкидається, то процес здійснюється циклічно доти, доки не знайдуть оптимальну сукупність моделей. Після цього відбувається остаточне узгодження, а потім система стає готовою до застосування для вирішення практичних завдань.

Принциповим є те, що така схема є послідовною. Якщо об'єкт управління новий і вимагає нової технології управління, то процеси вибору вимагають часу. Якщо процес управління стереотипний, то застосовують шаблони, а вибір виключається як процедура.

Але загалом схема на рис. 1 є розширеною та адаптивною, оскільки не обмежує методи управління.

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, останнім часом в умовах швидкого розвитку економічних процесів та інформаційних техно-

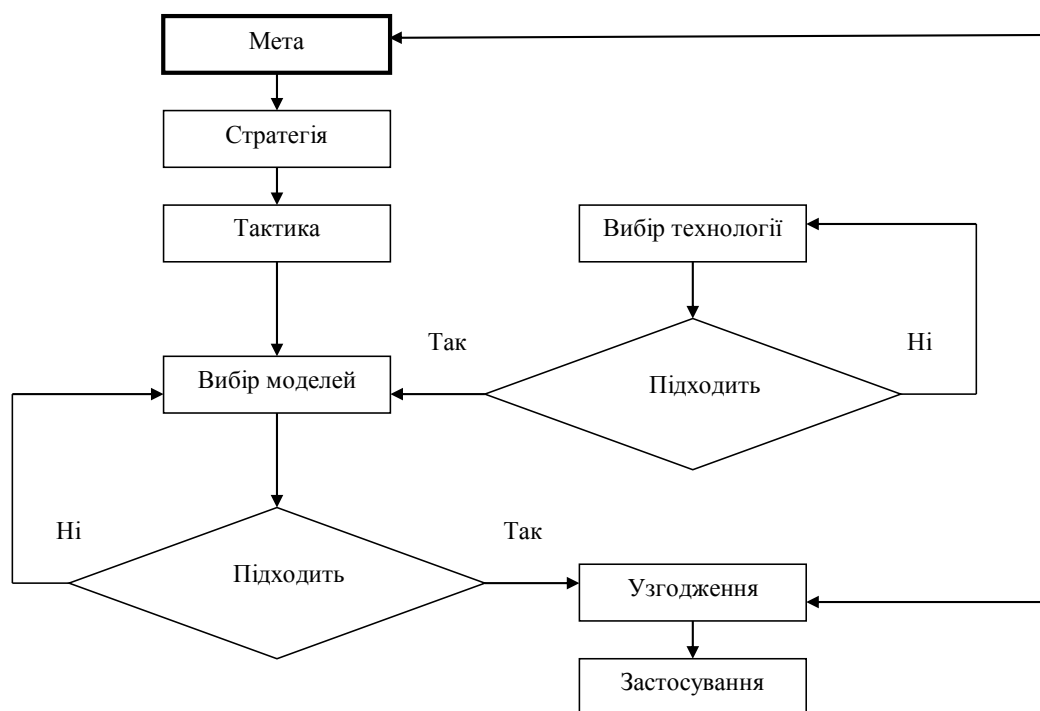

Рис. 1. Послідовна структурна схема інформаційного менеджменту

логії роль інформації неоцінена як в суспільстві, так і на підприємствах світового масштабу.

Раціональне та ефективне управління інформаційними ресурсами на підприємствах має свої особливості.

Інформаційні технології сьогодні можна розглядати як невід'ємний компонент управлінських технологій. Інформаційний менеджмент є технологією, окремими компонентами якої є документарна інформація, персонал підприємства, технічні та програмні засоби забезпечення інформаційних процесів, нормативно встановлені процедури формування та використання інформаційних ресурсів. Під управлінням розуміють не тільки прийняття рішення, але й увесь комплекс управлінських дій. Інформаційний менеджмент стосується всіх функцій управління сучасним підприємством. Інформаційний менеджмент перетворюється на основну базу технологію організації управлінської діяльності в усіх сферах діяльності інформаційного суспільства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Белоусова И. Информационный менеджмент как концепция управления. Сборник научных трудов Sworld. 2010. Т. 9. № 4. С. 5–6.
2. Белоусова И. Информационный менеджмент как новая методология построения системы управления информацией. Современные научные исследования и инновации. 2014. № 9. Ч. 1.
3. Калініна Л. Генезис інформаційного менеджменту як галузі наукового знання. Стратегічні пріоритети. 2009. № 4 (13). С. 71–76.

4. Малик І. Тенденції розвитку інформаційної економіки в Україні. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. 2013. Вип. 1 (14). С. 25–34.

5. Мельник В. Формування концепції інформаційного менеджменту: сутність, задачі, основні напрями розвитку. Гуманітарний вісник ЗДІА. 2012. № 49. С. 122–134.

REFERENCES:

1. Belousova I. (2010) Informatsionnyy menedzhment kak kontseptsiya upravleniya [Information management as a management concept]. Sbornik nauchnykh trudov Sworld. T. 9. № 4. P. 5–6 (in Russian).
2. Belousova I. (2014) Informatsionnyy menedzhment kak novaya metodologiya postroeniya sistemy upravleniya informatsiyey [Information management as a new methodology for building an information management system] Sovremennye nauchnye issledovaniya i innovatsii. 2014. № 9. Ch. 1 (in Russian).
3. Kalinina L. (2009) Henezys informatsiinoho menedzhmentu yak haluzi naukovooho znannia [Genesis of information management as a branch of scientific knowledge]. Stratehichni priorityty. № 4 (13). P. 71–76 (in Ukrainian).
4. Malyk I. (2013) Tendentsii rozvytku informatsiinoi ekonomiky v Ukraini [Trends in the development of the information economy in Ukraine]. Skhidnoievropeiskoho universytetu ekonomiky i menedzhmentu. Vyp. 1 (14). P. 25–34 (in Ukrainian).
5. Melnyk V. (2012) Formuvannia kontseptsii informatsiinoho menedzhmentu: sutnist, zadachi, osnovni napriamy rozvytku [Formation of the concept of information management: the essence, tasks, main directions of development]. Humanitarnyi visnyk ZDIA. № 49. P. 122–134 (in Ukrainian).

Babych D.V.

Doctor of Economic Sciences, Professor
Professor at Department of Management
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

Proskurina T.V.

Leading Specialist of the Faculty of Accounting,
Management and International Economics
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

Pomazan V.O.

Student
Kharkiv Institute of Finance
Kyiv National University of Trade and Economics

INFORMATION MANAGEMENT AS INNOVATIVE ACTIVITY IN THE COMPANY'S MANAGEMENT SYSTEM

The main aspects of the development of information management as an information management system are considered in the article. The basic concepts, goals, and tasks of information management are given. The advantages and features of information management are shown. An attention is paid to the principles of information management.

In modern conditions, information has become one of the most important resources of the enterprise. The effectiveness and viability of the enterprise itself depend on the quality of information that the enterprise has at its disposal.

The essence of information management is the management of information, information flows and resources, that is, automated information processing technologies in various subject aspirations.

Information management as a process is a set of managerial actions for the creation and use of information in the interests of the enterprise, ensuring the achievement of the set goals.

Information technology today can be seen as an integral component of management technologies. Information management is technologies, separate components of which are documentary information, personnel of the enterprise, technical and software means for providing information processes, as well as normatively established procedures for the formation and use of information resources.